

GRUNDNOTAT

20. februar 2013

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet

Grundnotat om forslag fra EU-kommissionen om forordning der implementerer direktiv 2009/125/EF med hensyn til at fastlægge krav til computere og computerservere

KOM nr. (foreligger ikke), af 24. februar 2013.

1. Resumé

Kommissionen har d. 24. januar 2013 fremlagt et forslag til forordning om energieffektivitetskrav til computere (komité-sag). Forslaget er et led i udmøntningen af ecodesigndirektivet, som er et rammedirektiv, der har til formål at reducere energirelaterede produkters miljøpåvirkning og nedbringe deres energiforbrug. Forslaget forventes sat til afstemning i en komité efter forskriftsproceduren med kontrol den 28. februar 2013. Forslaget stiller krav til computeres og computerserveres energiforbrug. Forslaget vurderes at have positive energi- og klimamæssige konsekvenser, som følge af de omfattede produkters lavere energiforbrug, når de anvendes. Forslaget vurderes ikke at berøre statsfinanserne, det vurderes at have en positiv effekt på samfundsøkonomien og forventes ikke at udgøre en væsentlig ekstra byrde for erhvervslivet. Regeringen er generelt positiv overfor Kommissionens forslag og agter derfor at stemme for forslaget.

2. Baggrund

EU-Kommissionen har d. 24. januar 2013 fremsendt et forslag til kommissionsforordning om krav til computere og computerservere, som markedsføres for første gang på det indre marked. Forordningen stiller krav til det maksimale energiforbrug, som forskellige typer af computere og computerservere må forbruge, når de anvendes. Forslaget tager udgangspunkt i den fælles europæiske – amerikanske mærkning af computere, Energy Star, version 5.

Forslaget forventes at blive sat til afstemning i den regulerende komité for energieffektivitet den 28. februar 2013. Afstemningen foretages i overensstemmelse med forskriftsproceduren med kontrol. Vedtagelse af forslaget i den regulerende komite for energieffektivitet kræver kvalificeret flertal.

Hjemmelsgrundlag

Forordningen har hjemmel i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EC af 21. oktober 2009 om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter (ecodesigndirektivet), specielt artikel 15. Ecodesigndirektivet er baseret på Traktatens artikel 114 (indre marked). Forordningen er et led i rækken af gennemførelsesforanstaltninger under dette direktiv.

Forslaget behandles i en komité efter forskriftsproceduren med kontrol jf. bestemmelserne i artikel 5a stk. 1-4 og art. 7 i afgørelse 1999/468/EF.

3. Formål og indhold

Forslaget har til formål at begrænse EU's energiforbrug til computere og computerservere. Kommissionen anfører i den medfølgende konsekvensvurdering, at antallet af computere og computer servere i EU vil vokse betragteligt frem til 2020, og nævner, at salget af computere i 2020 forudsiges at være omkring 150 millioner stk., mens salget af computerservere vil være i størrelsesordenen 4 millioner enheder. Kommissionen anfører desuden, at ændrede forbrugsmønstre vil have konsekvenser for energiforbruget for denne type produkter. Kommissionen summerer situationen således:

”Omkostningseffektive og energieffektive teknologier egnet til computere og computerservere findes, men deres markedsgennemtrængning er mindre end den kunne være. Indtil nu har energiforbruget kun spillet en mindre rolle ved design af computere og computerservere. Den vedvarende stræben efter bedre præstationer og funktionalitet har ofte ført til kompromisløsninger, når det gælder energiforbrug.”

Kommissionens forslag bygger på den fælles europæiske-amerikanske Energy Star- energimærkningsordning for computere, version 5. Kategoriseringen af computere i underkategorier og definitionerne, samt måden at beregne den enkelte computers/computerservers årlige energiforbrug er hentet fra Energy Star, og er derfor allerede kendt af producenterne.

Producenterne af de produkter, som vil blive omfattet af reglerne, er i øvrigt for langt størstedelen vedkommende ikke-europæiske virksomheder. Produktionen af de omfattede computere og computerservere finder i langt de fleste tilfælde sted uden for Europa.

Beregning af produkternes årlige energiforbrug

Den enkelte computers/computerservers energiforbrug beregnes ud fra en formel, hvor en (standard)brugstid pr. år (8760 timer) multipliceres med et vejet gennemsnit af computerens/computerserverens energiforbrug i følgende 3 tilstande: slukket, sleep og tomgang. For de forskellige kategorier af computere/computerservere er der fastsat grænser for, hvor stort det beregnede årlige energiforbrug må være. For ekstra funktionaliteter, som computeren/computerservere er udstyret med udover en nærmere angivet basiskonfiguration, tillades supplerende fastlagte tillægsforbrug.

I de forhandlinger, der under forberedelsen af forslaget, har været mellem repræsentanter for industrien, Kommissionen og medlemslandenes sagkyndige, har der især været uenighed om hvor store energitillæg, der bør gives for computere udstyret med forskellige former for særskilte grafik kort. Disse grafik kort er nødvendige for behandling og visning af omfattende grafiske informationer. Kommissionen har valgt at basere forslagets afsnit om energitillæg på

hvad det har været muligt at opnå konsensus med industrien om. Medlemslandenes sagkyndige, som har assisteret Kommissionen med de tekniske og økonomiske vurderinger, har imidlertid peget på, at der gennem de seneste år er sket en kraftig forbedring i de grafiske korts energieffektivitet, og at man må forvente, at denne udvikling fortsætter, hvorfor det forekommer muligt at stramme energikravene til computere med sådanne grafikkort.

Forslagets trin

Allerede fra forordningens ikrafttræden, som er 20 dage efter offentliggørelse i Europæisk Tidende, er der krav om, at computere skal være udstyret med en sleeptilstand, hvor energiforbruget ikke må være højere end 5W (watt) for desktopcomputere og 3 W (watt) for bærbare computere. Desuden er der krav om, at forbruget i slukket tilstand ikke må overstige 0,50 W (watt).

Computeren skal desuden være forsynet med en "effektforbrugsstyringsfunktion" (engelsk: power management function), som, når computeren ikke yder den primære funktion, eller når andre energiforbrugene produkter ikke afhænger af dens funktioner, automatisk sætter computeren i en energibesparende tilstand med et lavere effektforbrug end det gældende krav til effektforbrug i sleeptilstand.

Forslaget omfatter derudover to trin, hvor første trin forslås at træde i kraft 1. juli 2014 og andet trin forslås træde i kraft 1. januar 2016.

Trin 1 indeholder energikrav, som 70-80 % af de computere, der i dag markedsføres på det danske marked, vurderes at kunne opfylde. Udover energikravene stilles der krav til producenterne om at informere både i computerens tekniske dokumentation og på en frit tilgængelig hjemmeside om computerens energiforbrug i forskellige tilstande.

I trin 2 skærpes energikravene. Det varierer lidt for de forskellige parametre, men i gennemsnit er der tale om en skærpelse på omkring 20 %. Det vurderes at 20-30 % af de computere, som i dag sælges på det danske marked, allerede opfylder de krav, som foreslås gælde fra 1. januar 2016.

Forslaget indeholder endvidere en revisionsbestemmelse. I lyset af den hurtige teknologiske udvikling på området foreslås det, at der allerede tre og et halvt år efter forordningens ikrafttræden (dvs. formentlig i slutningen af 2016) gennemføres en gennemgang af forordningen. Kommissionen skriver, at gennemgangen skal omfatte udviklingen i Energy Star-programmet og mulighederne for at skærpe kravene, herunder om det vil være muligt at fjerne eller reducere de energitillæg, som gives til computere med grafikkort. Det anføres desuden, at gennemgangen specifikt skal vurdere forskellige livscyklusfaser og mulighederne for at stille krav til andre væsentlige miljømæssige aspekter, som støj, materialeeffektivitet, herunder holdbarhed, demontering, genvinding, standardiserede grænseflader for opladere, samt informationskrav om indholdet af visse kritiske råmaterialer, mindste antal opladningscykler og batteriudskiftninger.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Parlamentet vil i overensstemmelse med den valgte komité-procedure have mulighed for at udtale sig, efter at komitéen har stemt om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Forslaget til forordning er et led i udfyldelsen af ecodesigndirektivet og stiller krav til den type af produkter, der er omfattet af forslagens definitioner.

Kommissionen anfører, at hvis de enkelte medlemslande fastsætter nationale krav til de pågældende produkter, vil der være risiko for forskelligartede nationale bestemmelser og procedurer, som ikke stemmer overens på tværs af landegrænserne i EU. Dette vil resultere i barrierer for varenes fri bevægelighed inden for EU og unødige omkostninger for erhvervslivet. Sådanne regler må derfor have det samme indhold i EU. I overensstemmelse med nærhedsprincippet bør tiltag inden for området derfor gennemføres på fællesskabsniveau.

6. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Der eksisterer ingen danske regler for computeres energiforbrug.

Forslaget til forordning vil, hvis den vedtages i ovennævnte komité, samt af Rådet og Europa-parlamentet, være direkte gældende i Danmark og skal ikke implementeres i dansk lovgivning.

7. Konsekvenser

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vil på statsligt niveau medføre omkostninger til markedsovervågning og –kontrol mv. Omkostningerne dækkes inden for Klima-, Energi- og Bygningsministeriets bevillingsmæssige rammer.

Forslaget medfører ikke administrative eller økonomiske omkostninger for regioner og kommuner.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Producenter af produkter, der er omfattet af dette forslag, skal dokumentere, at deres produkter overholder forslagens bestemmelser. Dette vurderes imidlertid ikke at udgøre en væsentlig ekstra byrde i forhold til de dokumentations- og informationskrav, computerproducenter og producenter af computerservere allerede er omfattet af.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Som følge af reduktion af det samlede danske energiforbrug skønnes forslaget at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser. Eventuelle prisstigninger på produkterne, som følger af producenternes meromkostninger til udvikling og produktion af produkter med lavere energiforbrug, vil, ifølge de analyser som EU-Kommissionen har ladet udarbejde, være mindre end de besparelser, der følger af et lavere energiforbrug i produkternes brugsfase.

Konsekvenser for miljø og beskyttelsesniveau

Forslaget stiller krav om lavere energiforbrug. Energibesparelserne i Danmark i forhold til "business as usual" vurderes af Energistyrelsen til 230 GWh/år (giga watt timer pr. år) fra 2020. Denne besparelse svarer til 0,7 % af det samlede danske elforbrug i 2011.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Klima-, Energi- og Bygningspolitik. Ved fristens udløb var der indkommet kommentarer fra to interessenter:

Det Økologiske Råd

Foreslår en stramning på 20 pct. af energikravene i forhold til Kommissionens forslag. Foreslår yderligere skærpede krav til grafikkort.

Vedvarende Energi

Hilser forslaget velkommen og ser bl.a. værdi af kravene til strømforsyninger. Foreslår en række yderligere stramning af energikravene i forhold til Kommissionens forslag.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det vurderes, at der er principiel opbakning til de krav, som Kommissionen foreslår. Det forventes, at en række lande vil støtte forslag om skærpede energieffektivitetskrav til computeres grafikkort.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positiv overfor Kommissionens forslag, men ser gerne, at kravene bliver mere ambitiøse, især i trin 2, som foreslås at gælde fra 1. januar 2016.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.